

ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА
КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА
„ПРОИЗВОДСТВО НА МОДНИ АКСЕСОАРИ“

Професионално направление				
Код: 0723	Производствени технологии – текстил, облекло, обувки и кожи			
Професия				
Код: 072305	Производство на модни аксесоари			
Степени на професионална квалификация	I	II	III	-
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)	2	3	4	-
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)	2	3	4	-

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или входящо квалификационно равнище за придобиване на първа, втора и трета степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение

За придобиване на първа, втора и трета степен на професионална квалификация по професията „Производство на модни аксесоари“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г., изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

1.1.1. За първа степен на професионална квалификация

- за лица, навършили 16 години – завършен начален етап на основното образование или успешно завършен курс за ограмотяване, организиран от училища в системата на предучилищното и училищното образование по реда на Закона за насърчаване на заетостта или на Закона за предучилищното и училищното образование, или валидирани компетентности за начален етап на основно образование по чл. 167, ал. 1, т. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование.

1.1.2. За втора степен на професионална квалификация:

- за лица, навършили 16 години – завършен първи гимназиален етап.

1.1.3. За трета степен на професионална квалификация

- за ученици – завършено основно образование;
- за лица, навършили 16 години – придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или придобито средно образование.

Изискването за входящо квалификационно равнище при продължаващо професионално обучение за придобиване на първа, втора и трета степен на професионална квалификация е придобита квалификация съответно по част от професията, първа или втора степен на професионална квалификация по същата професия.

1.2. Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

2. Описание на професията

2.1. Първа степен на професионална квалификация по професията

Специалистите с първа степен на професионална квалификация по професията „Производство на модни аксесоари“ извършват основни практически, технически и помощни дейности, свързани с изработването на различни видове аксесоари с декоративно, функционално или защитно предназначение.

Основната трудова дейност включва участие в технологичния процес по изработване на модни аксесоари, който обхваща подготовка на материали, изрязване на детайли, съединяване и оформяне на изделията, както и извършване на завършителни операции за придаване на цялостен вид и декоративен ефект. Дейностите се извършват с помощта на основно шевно и специализирано оборудване, ръчни инструменти и материали, съобразени с конкретното изделие.

В обхвата на професионалните дейности влизат:

- подготовка на работното място, подбор на подходящи материали и инструменти под ръководство и указания на пряк ръководител;
- работа с машини и оборудване за шиене и обработка на аксесоари – включително настройка и елементарна поддръжка на прави и специализирани шевни машини, термопреси, инструменти за рязане, лепене, укрепване и декорация;
- изпълнение на технологични операции за изработване на модни аксесоари за шията – шалове, папионки, вратовръзки и др., с прилагане на техники за оформяне и съединяване;
- изработване на дребни функционални аксесоари за съхранение на лични вещи – портмонета, калъфчета, несесери, визитници и др., чрез точно рязане, съединяване, закрепване и поставяне на функционални елементи (ципове, копчета, ластици и др.);
- изработване на модни аксесоари за глава – шапки, козирки, ленти и др.
- изработване на защитни и декоративни аксесоари за ръце чрез ръчна или машинна обработка;
- изработване на аксесоари за кръста – колани, поясни чанти и декоративни ленти, като извършват операции по оформяне, пробиване, поставяне на катарамии, капси, декоративни шевове и други довършителни елементи;
- извършване на завършителни и декоративни операции – подлепване, подгъване, поставяне на украси, монтаж на декоративни елементи (мъниста, пайети, тагове, апликации и др.), почистване и проверка на готовите изделия;
- контролиране на визуалното и функционалното качество на изработените аксесоари и извършване на корекции при установяване на несъответствия;
- спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при работа с машини, инструменти и лепила;
- поддържане на работното място в изправно, безопасно и чисто състояние, както и спазване на трудова дисциплина и вътрешнофирмени правила.

Изпълнението на тези дейности изисква сръчност, прецизност, концентрация и следване на технологични инструкции. Обучаваните развиват начални професионални умения и компетентности, които им позволяват да се реализират в малки и средни предприятия, занаятчийски работилници, модни ателиета или в самостоятелна дейност в областта на модните аксесоари.

2.2. Втора степен на професионална квалификация по професията

Специалистите с втора степен на професионална квалификация по професията „Производство на модни аксесоари“ изпълняват разширени, комплексни и специализирани дейности, свързани с проектиране, конструиране, изработване и адаптиране на модни аксесоари с висока функционалност, устойчивост и разнообразно приложение. Те планират, организират и изпълняват технологични операции за изработване на текстилни и кожени модни аксесоари с повишена сложност, като работят самостоятелно или в екип в съответствие с технологични инструкции, спецификации и производствени стандарти. Работата им изисква съчетаване на практически умения с креативен подход, технологична грамотност и познаване на съвременни материали и устойчиви практики в модната индустрия.

Обхватът на трудовите дейности включва:

- подготовка и организиране на работния процес – избор на материали, техническа документация, инструменти и оборудване, съобразени с вида и предназначението на модните аксесоари;
- изработване на текстилни чанти с джобове и отделения чрез конструиране и сглобяване на основни и допълнителни елементи (вътрешни и външни джобове, прегради, хастар, ципове, закопчалки и др.) с прецизна работа по кройки и съединителни операции;
- изработване на кожени чанти чрез конструиране, оформяне и сглобяване на детайли от естествена и изкуствена кожа, поставяне на укрепващи и декоративни елементи, машинно и ръчно шиене, обработка на ръбове и монтаж на метални аксесоари;
- изработване на аксесоари от устойчиви и преработени материали, включително и от повторно използвани тъкани, кожа, промишлени остатъци и иновативни екологични материали;
- изработване на многофункционални и трансформирани се аксесоари, които могат да променят формата или функцията си (например чанти, които се превръщат в раници, или раници, които се разделят на по-малки части). Това включва конструиране на подвижни елементи, регулируеми механизми и сглобки, както и избор на подходящи материали и системи за закрепване;
- изпълнение на комплексни технологични операции, характерни за модни аксесоари със сложна конструкция, включващи прецизно кроене по шаблони с множество елементи, сглобяване на конструктивни детайли с изисквания за симетрия и точност, укрепване на зони с повишено натоварване чрез подлепване, шевове или вложки, извършване на декоративна обработка чрез шев, апликация, перфорация или монтаж на елементи, както и дейности за придаване на естетичен и функционален завършек на изделието;
- работа със специализирано оборудване и машини – прави и специални шевни машини, машини за обработка на кожа, преси, машини за пробиване, щанцоване и монтаж на метални части;
- извършване на корекции при отклонения;
- спазване на здравословни и безопасни условия на труд, оптимално използване на ресурси и минимизиране на производствени отпадъци.

В процеса на работа специалистите с втора степен на професионална квалификация демонстрират самостоятелност при организиране и изпълнение на трудовите задачи, поемат отговорност за качеството на изработените модни аксесоари, както и проявяват адаптивност към динамиката на производствения процес и разнообразието от материали, технологии и дизайнерски решения. Те умеят да анализират работните задания, да правят информиран избор на материали и методи на обработка, да оптимизират процесите в съответствие с конкретни производствени или клиентски изисквания.

Специалистите с втора степен на професионална квалификация проявяват инициативност и критично мислене при решаване на възникнали затруднения, както и способност да прилагат иновативни подходи и устойчиви практики при изработването на

модни аксесоари – включително чрез работа с екологични, рециклирани и нетрадиционни материали, внедряване на трансформиращи се елементи и съобразяване с принципите на кръговата икономика и екодизайна.

Придобитите знания и практически умения позволяват на специалистите с втора степен на професионална квалификация да се реализират успешно в различни направления на модната и шивашката индустрия – като технически изпълнители, оператори, помощник-конструктори и производствени работници в предприятия за аксесоари, чанти и кожени изделия. Те могат да работят в дизайнерски студиа, малки и средни занаятчийски ателиета, бутикови производствени структури или да развият самостоятелна предприемаческа дейност, създавайки собствена линия аксесоари или предоставяйки услуги в областта на ръчната изработка, ремонт или персонализация на изделия.

2.3. Трета степен на професионална квалификация по професията

Специалистите с трета степен на професионална квалификация по професията „Производство на модни аксесоари“ извършват високоспециализирани и комплексни дейности, включващи дигитално проектиране, триизмерна реализация и интегриране на готови електронни компоненти в модни аксесоари с функционален и устойчив характер. Те създават както традиционни, така и умни аксесоари, работейки с широк спектър от материали – текстил, кожа, синтетика, устойчиви и рециклирани суровини. Прилагат цифрови технологии като CAD/CAM софтуер и 3D принтиране за изработване на цялостни изделия или части от тях, адаптирани за функционално вграждане на електронни модули.

Обхватът на трудовите дейности включва:

- създава 3D модели на модни аксесоари или отделни елементи чрез CAD/CAM софтуер;
- изработва прототипи и крайни изделия чрез 3D принтиране;
- подбира подходящи материали за триизмерна реализация – текстил, кожа, синтетика, устойчиви и преработени материали;
- интегрира готови електронни компоненти (LED, сензори, безжични модули и др.) в модни аксесоари;
- извършва функционални тестове на умни аксесоари и оценява надеждността и безопасността им;
- работи самостоятелно или в екип при изпълнение на иновативни дизайнерски и производствени задачи.

Специалистите с трета степен на професионална квалификация притежават висока степен на самостоятелност, творчески и технологичен усет, като осъществяват планиране, подготовка, контрол и придаване на търговски вид на модни аксесоари в съответствие с изискванията за качество, безопасност и устойчивост.

Лицата, придобили трета степен на професионална квалификация по професията „Производство на модни аксесоари“, могат да се реализират успешно в кожено-галантерийната индустрия, в бутикови и дизайнерски ателиета за изработване на уникални или лимитирани серии аксесоари с висока художествена и технологична стойност, индустрии, разработващи продукти с вградени електронни компоненти; технологични лаборатории и прототипни звена в модния сектор, които използват CAD/CAM системи,

3D принтиране и иновативни материали; производствени структури в социалното предприемачество, където се изработват устойчиви и ръчно направени аксесоари. Те могат да реализират собствена занаятчийска или предприемаческа дейност, свързана с дизайн, изработване и продажба на модни аксесоари в онлайн и физически магазини.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) за придобиване на всяка от степените на професионална квалификация по професията

Степен на професионална квалификация	Ниво по НКР/ЕКР	Номер на ЕРУ и вид професионална подготовка (ПП)														
		ЕРУ 1	ЕРУ 2	ЕРУ 3	ЕРУ 4	ЕРУ 5	ЕРУ 6	ЕРУ 7	ЕРУ 8	ЕРУ 9	ЕРУ 10	ЕРУ 11	ЕРУ 12	ЕРУ 13	ЕРУ 14	ЕРУ 15
		Обща ПП		Отраслова ПП	Специфична ПП											
I	2	x	x	x	x	x	x	x	x	x						
II	3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
III	4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

3.1. Списък на Единиците резултати от ученето по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка – единна за всички професионални направления от Списъка на професиите за професионално образование и обучение

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда

ЕРУ 2. Икономика и предприемачество

ЕРУ по отраслова професионална подготовка – единна за професиите от професионално направление „Производствени технологии – текстил, облекло, обувки и кожи“

ЕРУ 3. Материалознание

ЕРУ по специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 4. Работа с машини и оборудване за шиене и обработка на аксесоари с различно предназначение

ЕРУ 5. Изработване на декоративни и функционални модни аксесоари за шията

ЕРУ 6. Изработване на дребни функционални аксесоари за съхранение на лични вещи

ЕРУ 7. Изработване на модни аксесоари за глава

ЕРУ 8. Изработване на защитни и декоративни аксесоари за ръце

ЕРУ 9. Изработване на кожени и текстилни аксесоари за кръста

ЕРУ 10. Изработване на текстилни чанти с джобове и отделения

ЕРУ 11. Изработване на кожени чанти

ЕРУ 12. Изработване на аксесоари от устойчиви и преработени материали

ЕРУ 13. Изработване на многофункционални и трансформиращи се аксесоари

ЕРУ 14. Изработване на умни аксесоари

ЕРУ 15. Дигитално проектиране и реализация на триизмерни аксесоари

3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията

3.2.1. Обща професионална подготовка по професията

ЕРУ 1	Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда
Резултат от учене 1.1	Спазва хигиенните норми и здравословните и безопасни условия на труд (ЗБУТ) на работното място
Знания	- Познава основните нормативни актове за здравословни и безопасни условия на труд - Обяснява възможните професионални и здравни рискове на работното място и причините за тяхното възникване - Разяснява основните правила за оказването на първа помощ при трудови злополуки - Изброява основните видове лични предпазни средства и техните функции - Познава видовете защитни приспособления и средства за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ - Изброява правилата за работа при аварии и аварийни ситуации
Умения	- Прилага мерки за безопасност на работното място - Спазва хигиенните норми на работното място - Прилага инструкции за безопасна работа - Реагира правилно при аварийни ситуации
Компетентности	Спазва стриктно мерките за безопасност при изпълнение на различните трудови дейности
Резултат от учене 1.2	Осъществява превантивна дейност за опазване на околната среда
Знания	- Познава нормативни актове, свързани с опазването на околната среда и ЗБУТ - Познава трудовоправните норми, свързани със ЗБУТ - Разяснява общите изисквания за осигуряване на ЗБУТ съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социалното развитие с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите
Умения	- Търси информация за устойчиви практики, приложими в конкретната професионална дейност - Изпълнява дейности по събиране и съхраняване на опасни продукти, излезли от употреба уреди и консумативи съобразно правилата за рециклиране - Използва технологии и материали, щадящи околната среда - Спазва практики за пестене на вода, енергия и други ресурси на работното място
Компетентности	Правилно обработва отпадъците на работното място

	съобразно изискванията за сортиране • Вярно и точно разпознава замърсяващи фактори на работното място и съдейства за ограничаване на въздействието им • Способен е стриктно да следва утвърдените правила и изисквания за опазване на околната среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее теоретични знания за: – хигиенните норми – здравословните и безопасни условия на труд на работното място – овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ – превантивната дейност за опазване на околната среда Част по практика на професията: • Избира своевременно най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 2	Икономика и предприемачество
Резултат от учене 2.1	Познава основите на пазарната икономика
Знания	• Познава основни икономически понятия – търсене, предлагане, пазар, конкуренция, цена • Познава ролята на държавата в икономиката – данъци, бюджет, регулации • Обяснява дейността на организацията в контекста на основни икономически принципи и понятия • Разяснява основни понятия във финансите – приходи, разходи, печалба, инвестиции • Разбира значението на социалната и екологичната отговорност при ръководене на бизнес
Умения	• Използва основни икономически понятия като търсене, предлагане, пазар, конкуренция и цена при изпълнение на професионалните си задачи • Отчита значението на основните финансови показатели като приходи, разходи, печалба и инвестиции
Компетентности	• Прилага правилата и изискванията, свързани с ролята на държавата в икономиката, включително данъци, бюджет и регулации, в рамките на работната среда и своите професионални ангажименти
Резултат от учене 2.2	Познава основите на предприемачеството

Знания	• Познава същността и ролята на предприемачеството в икономиката • Изрежда основните стъпки при стартиране на бизнес, включително генериране на идея, пазарно проучване, изготвяне на бизнес план • Изброява видовете фирми и организационно-правни форми на стопанска дейност
Умения	• Разграничава видовете фирми и организационно-правните форми на стопанска дейност • Прилага знания за предприемачеството в работната си среда
Компетентности	• Идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания • Предлага решения за подобряване на дейността в съответствие с технологичните и организационните изисквания • При необходимост представя идеи и предложения пред клиенти, инвеститори или партньори, като аргументира решенията си
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее основните теоретични знания и понятия в областта на икономиката • Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството Част по практика на професията: • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус • Участва в разработването на бизнес план на фирмата според изискванията на предварително дефинираното задание
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

3.2.2. Отраслова професионална подготовка по професията

ЕРУ 3	Материалознание
Резултат от учене 3.1	Разпознава видовете материали и тяхното приложение
Знания	• Извършва класификация на материалите (текстилни, шевни и кожарски) • Описва приложението на материалите в производствения

	процес
Умения	- Разпознава видовете материали според техните свойства - Избира подходящи материали за конкретно изделие въз основа на характеристики и експлоатационни изисквания
Компетентности	Способен е да аргументира избора на материали с оглед на приложението им в производството
Резултат от учене 3.2	Разбира влиянието на устойчивите и рециклируемите материали върху изделията
Знания	Анализира влиянието на избора на устойчиви и рециклирани материали върху издръжливостта и екологичния отпечатък на изделията
Умения	Избира материали с висока издръжливост и нисък екологичен отпечатък
Компетентности	Способен е да аргументира избора на устойчиви материали с оглед дълготрайност, екологичен отпечатък и възможност за повторна употреба или рециклиране
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: - Разпознава различните видове материали (текстилни, шевни, кожарски) и описва тяхното приложение в производството - Анализира влиянието на избора на устойчиви и рециклируеми материали върху издръжливостта, качеството и екологичния отпечатък на изделията Част по практика на професията: - Избира подходящи материали за конкретно изделие въз основа на техните свойства и функционални изисквания - Обосновава изборът на материали с акцент върху дълготрайност, екологичен отпечатък и възможност за повторна употреба или рециклиране в контекста на конкретно производство
Средства за оценяване	Част по теория на професията: - Писмен изпит Част по практика на професията: - Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

3.2.3. Специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 4	Работа с машини и оборудване за шиене и обработка на
--------------	---

	аксесоари с различно предназначение
Резултат от учене 4.1	Различава основни категории модни аксесоари
Знания	• Класифицира основните категории модни аксесоари/допълнения според предназначение, конструкция и функция в облеклото • Класифицира аксесоари според зоната на тялото, към която се носят • Описва ролята им в стилизацията, практичността и изразяването на индивидуалност
Умения	• Разпознава модните аксесоари по тяхната форма и конструктивни особености • Определя вида на използваните материали при изработването на различни аксесоари, идентифицира декоративни, функционални, трансформиращи се и „умни“ аксесоари
Компетентности	• Самостоятелно избира подходящи материали за модни аксесоари според формата и предназначението им
Резултат от учене 4.2	Подготвя машините и оборудването за работа
Знания	• Разпознава основните видове машини и съоръжения, използвани при различни етапи от изработването на модни аксесоари. • Съотнася видовете машини и оборудване към конкретни технологични операции – кроене, шиене, довършване и др. • Избира подходящо оборудване според избраните материали и вида на операциите
Умения	• Подготвя машини за работа, като настройва параметри, сменя игли, конци и приспособления според конкретния материал и процес • Прилага устойчиви практики при кроене, като оптимизира разположението на детайлите върху материала с цел минимизиране на отпадъка • Използва правилно ръчни и механизирани инструменти за кроене (ножици, ролков нож, плотер, гилотина и др.)
Компетентности	• Самостоятелно подготвя машините и оборудването за работа според конкретния производствен етап и използваните материали
Резултат от учене 4.3	Изработва различни видове шевове

Знания	• Познава основните видове шевове, използвани в производството на модни аксесоари – съединителни, кантови, декоративни, покривни и др. • Разбира функциите и приложението на различните шевове според вида на аксесоара и мястото им в конструкцията • Подбира шевни конци, които осигуряват здравина, еластичност, обем или декоративен ефект • Избира шев съобразно влиянието на материалите, функционалността на аксесоара и дебелината на материалите
Умения	• Изпълнява основни видове шевове за изработване на аксесоари от текстил и кожа • Подбира подходящ шев според предназначението му, като отчита необходимата здравина, устойчивост при натоварване и визуален ефект • Настройва машината за избрания вид шев и регулира дължината на бода
Компетентности	• самостоятелно прилага подходящи видове шевове според предназначението и характеристиките на аксесоара • оценява устойчивостта и естетичността на шева и коригира изпълнението при необходимост
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията • Класифицира модни аксесоари по форма, материал, функция, както и според зоната на тялото, към която се носят • Обяснява предназначението и ролята на аксесоарите • Разпознава видове машини и тяхното технологично предназначение Част по практика на професията • Избира подходящи материали и машини за конкретна операция. • Настройва машини и оборудване според материала и вида на операцията • Изпълнява различни видове шевове с необходимото качество и устойчивост
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 5	Изработване на декоративни и функционални модни

	аксесоари за шията
Резултат от учене 5.1	Изработва кройки и модели на модни аксесоари за шията
Знания	• Разпознава основни видове кройки за декоративни и функционални модни аксесоари за шията (шалове, вратовръзки, папионки и др.) • Описва необходимите мерки и пропорции, използвани за изработване на кройки • Изрежда правилно етапите при създаване на кройка и модел
Умения	• Прави точни измервания и пренася размери върху плат или хартия • Изработва кройки по зададени модели или собствени идеи • Подбира подходящи шаблони, линии, инструменти за чертане и рязане
Компетентности	• Способен е самостоятелно да изработва кройки за различни декоративни и функционални модни аксесоари за шията • Работи прецизно и ефективно в съответствие с техническите и екологичните изисквания
Резултат от учене 5.2:	Изпълнява технологични операции за изработване на аксесоарите
Знания	• Изброява в правилна последователност основните технологични операции при изработване на аксесоари – рязане, сглобяване, шиене, подгъване и довършителна обработка (гладене, декорация и др.) • Познава видовете ръчни и машинни шевове, подходящи за различните видове аксесоари
Умения	• Използва подходящи материали и инструменти за изработването на модела • Изпълнява качествено основните технологични операции при изработване на аксесоари – рязане, сглобяване, шиене, подгъване и довършителна обработка (гладене, декорация и др.)
Компетентности	• Изработва самостоятелно декоративни и функционални модни аксесоари за шията, съобразявайки се с технологичните, екологичните изисквания и изискванията за качество
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Разпознава основните видове кройки и описва мерките, пропорциите и технологичните етапи при изработване на

	аксесоари за шията - Познава видовете ръчни и машинни шевове и техните приложения. Част по практика на професията: - Измерва и пренася размери върху плат или хартия с точност - Изработва кройки и модели по зададени изисквания, използвайки подходящи инструменти - Изпълнява основните технологични операции – рязане, сглобяване, шиене и довършителна обработка – съобразно изискванията за качество и устойчивост
Средства за оценяване	Част по теория на професията: - Писмен изпит Част по практика на професията: - Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 6	Изработване на дребни функционални аксесоари за съхранение на лични вещи
Резултат от учене 6.1	Разграничава основни видове дребни аксесоари за съхранение и описва тяхната употреба в ежедневието
Знания	- Класифицира дребните аксесоари по вид и предназначение - Различава функционалността на аксесоарите по форма, размер, начин на закопчаване и материали за изработване - Разграничава дребни аксесоари по вид на затваряне, носене и конструктивна сложност - Определя ролята и функцията на аксесоарите в ежедневието
Умения	- Сортира дребни модни аксесоари според тяхната форма, предназначение и зона на използване - Описва външния вид, използваните материали и функционалните характеристики на готови дребни аксесоари за съхранение на лични вещи - Сравнява изделия с различно предназначение, като посочва техните предимства и възможности за адаптация
Компетентности	Избира подходящ аксесоар според конкретните потребности на клиента
Резултат от учене 6.2	Изработва кройки и модели на дребни аксесоари
Знания	Разграничава основните елементи на кройките – предна и задна основа, дъно, странични ленти-федери

	• Прави връзка между форма и кройка на аксесоара • Изброява в правилна последователност етапите за изработване на кройка: измерване, изготвяне на шаблон, маркиране, изрязване и подготовка за шиене
Умения	• Разполага и очертава шаблон върху плат или хартия • Изрязва прецизно по очертания контур с подходящи инструменти
Компетентности	• Работи самостоятелно или в екип при изработването на кройка
Резултат от учене 6.3	Изпълнява технологични операции за изработване на аксесоари за съхранение на лични вещи
Знания	• Изброява в правилна последователност основните технологични операции при изработване на аксесоарите – рязане, сглобяване, шиене, подгъване и довършителна обработка (гладене, декорация и др.) • Познава видовете ръчни и машинни шевове, подходящи за различните видове аксесоари
Умения	• Използва подходящи материали и инструменти за изработването на модела • Изпълнява качествено основните технологични операции при изработване на аксесоарите – рязане, сглобяване, шиене, подгъване и довършителна обработка (гладене, декорация и др.)
Компетентности	• Изработва самостоятелно декоративни и функционални модни аксесоари за съхранение на лични вещи, съобразявайки се с технологичните, екологичните изисквания и изискванията за качество
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Разпознава основните видове кройки и описва мерките, пропорциите и технологичните етапи при изработването на модни аксесоари за лични вещи • Познава видовете ръчни и машинни шевове и техните приложения Част по практика на професията: • Измерва и пренася размери върху плат или хартия с точност • Изработва кройки и модели по зададени изисквания, използвайки подходящи инструменти • Изпълнява основните технологични операции – рязане, сглобяване, шиене и довършителна обработка –

	качествено и съобразно изискванията за качество и устойчивост
Средства за оценяване	Част по теория на професията: - Писмен изпит Част по практика на професията: - Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 7	Изработване на модни аксесоари за глава
Резултат от учене 7.1	Класифицира модните аксесоари за глава по категории и функционални характеристики
Знания	- Различава и описва видовете модни аксесоари за глава и техните визуални характеристики - Разбира основните функции, които изпълняват аксесоарите за глава: защита от слънце, декоративна роля, задържане на косата, топлина и др. - Предлага подходящи материали за изработване на аксесоари за глава съобразно функционалността на аксесоара
Умения	- Сортира аксесоари за глава по функционалност - Избира подходящ аксесоар за глава според ситуацията, модния стил и функционалната цел и обосновава избора си
Компетентности	Способен е да идентифицира различни видове аксесоари за глава по тяхната форма, цвят, материал и други визуални характеристики
Резултат от учене 7.2	Изработва кройки и модели на шапки с опростена конструкция
Знания	- Разграничава основните елементи на кройките - Прави връзка между форма и кройка на шапката - Изброява в правилна последователност етапите за изработване на кройката: измерване, изготвяне на шаблони, маркиране, изрязване и подготовка за шиене
Умения	- Разполага и очертава шаблон върху плат или хартия - Изрязва прецизно по очертания контур с подходящи инструменти
Компетентности	Работи самостоятелно или в екип при изработването на кройка на шапки
Резултат от учене 7.3	Изпълнява технологични операции за изработване на шапки с опростена конструкция
Знания	Изброява в правилна последователност основните технологични операции при изработване на шапки – рязане, сглобяване, шиене, подгъване и довършителна обработка (гладене, декорация и др.)

	Познава видовете ръчни и машинни шевове, подходящи за конкретен модел шапка
Умения	- използва подходящи материали и инструменти за изработването на модела - изпълнява качествено основните технологични операции при изработване на шапки – рязане, сглобяване, шиене, подгъване и довършителна обработка (гладене, декорация и др.)
Компетентности	Изработва самостоятелно шапки, съобразявайки се с технологичните, екологичните изисквания и изискванията за качество
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: - Разпознава основните видове кройки и описва мерките, пропорциите и технологичните етапи при изработването на шапки - Познава видовете ръчни и машинни шевове и техните приложения в производството на шапки Част по практика на професията: - Измерва и пренася размери върху плат или хартия с точност - Изработва кройки и модели по зададени изисквания, използвайки подходящи инструменти - Изпълнява основните технологични операции (рязане, сглобяване, шиене и довършителна обработка) качествено и съобразно изискванията за устойчиво производство
Средства за оценяване	- Част по теория на професията: Писмен изпит - Част по практика на професията: Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 8	Изработване на защитни и декоративни аксесоари за ръце
Резултат от учене 8.1	Сравнява видове защитни и декоративни аксесоари за ръце по функционални характеристики
Знания	- Разграничава видовете модни аксесоари за ръце по форма, стил и предназначение - Описва основните функции на аксесоарите за ръце – декоративни, защитни, термични, комуникационни (при вградени технологии) - Познава особеностите на различни материали (естествена кожа, текстил, трико, неопрен, синтетика) и приложимостта им според приложението на аксесоара

	Разбира влиянието на модните тенденции и сезоните върху дизайна и избора на аксесоари за ръце
Умения	- Сравнява аксесоари за ръце по предназначение, комфорт, устойчивост, декоративен ефект - Избира подходящ аксесоар за ръце спрямо конкретна ситуация (ежедневие, спорт, официален повод), облекло и индивидуален стил - Обосновава избора на материали и конструктивни решения според функцията - Предлага решения за стилистика и функционалност при анализ на готови изделия
Компетентности	Способен е да категоризира защитни и декоративни аксесоари за ръце по техните визуални и тактилни характеристики – форма, структура, материал, цетова гама и стил
Резултат от учене 8.2	Изработва кройки и модели на аксесоари за ръце
Знания	- Разграничава основните елементи на кройките - Прави връзка между форма и кройка на аксесоарите за ръце - Изброява в правилна последователност етапите за изработване на кройката: измерване, изготвяне на шаблони, маркиране, изрязване и подготовка за шиене
Умения	- Разполага и очертава шаблон върху плат или хартия - Изрязва прецизно по очертания контур с подходящи инструменти
Компетентности	Работи самостоятелно или в екип при изработването на кройки на защитни и декоративни аксесоари за ръце
Резултат от учене 8.3	Изпълнява технологични операции за изработване на аксесоари за ръце
Знания	- Изброява в правилна последователност основните технологични операции при изработване на защитни и декоративни аксесоари за ръце – рязане, сглобяване, шиене, подгъване и довършителна обработка (гладене, декорация и др.) - Познава видовете ръчни и машинни шевове, подходящи за конкретен модел аксесоар за ръце
Умения	- използва подходящи материали и инструменти за изработването на модела - изпълнява качествено основните технологични операции

	при изработване на защитни и декоративни аксесоари за ръце – рязане, сглобяване, шиене, подгъване и довършителна обработка (гладене, декорация и др.)
Компетентности	Изработва самостоятелно защитни и декоративни аксесоари за ръце, съобразявайки се с технологичните, екологичните изисквания и изискванията за качество
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: - Разпознава основните видове кройки и описва мерките, пропорциите и технологичните етапи при изработването на защитни и декоративни аксесоари за ръце - Познава видовете ръчни и машинни шевове и техните приложения в производството на аксесоари за ръце Част по практика на професията: - Измерва и пренася размери върху плат или хартия с точност - Изработва кройки и модели по зададени изисквания, използвайки подходящи инструменти - Изпълнява основните технологични операции (рязане, сглобяване, шиене и довършителна обработка) качествено и съобразно изискванията за устойчиво производство
Средства за оценяване	- Част по теория на професията: Писмен изпит - Част по практика на професията: Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 9	Изработване на кожени и текстилни аксесоари за кръста
Резултат от учене 9.1	Класифицира по вид, предназначение, конструктивни и функционални характеристики текстилни и кожени аксесоари за кръста
Знания	- Разпознава основни видове аксесоари за кръста: колани (ежедневни, официални, декоративни); чантички тип „бананка“; работни пояси и ленти; декоративни ленти и колани - Описва функциите на различните видове аксесоари за кръста - Класифицира аксесоарите според предназначение, конструкция и употреба - Разграничава устойчиви от неустойчиви материали, подходящи за изработване на аксесоари за кръста - Прави връзка между конструктивните особености на

	аксесоарите с функционалните и естетическите им изисквания
Умения	• Идентифицира основни видове аксесоари за кръста по визуални и конструктивни характеристики • Разглобява и анализира съществуващи модели аксесоари за кръста с цел опознаване на конструкцията и използваните материали • Извършва подбор на подходящи материали за изработване на конкретен вид аксесоар (например колан, чантичка)
Компетентности	Описва и представя готов аксесоар, като аргументира избора на материали и функцията му
Резултат от учене 9.2	Изработва кройки и модели на аксесоари за кръста
Знания	• Разграничава основните елементи на кройките • Прави връзка между форма и кройка на различни видове аксесоари за кръста • Изброява в правилна последователност етапите за изработване на кройката: измерване, изготвяне на шаблони, маркиране, изрязване и подготовка за шиене
Умения	• Разполага и очертава шаблон върху плат или хартия • Изрязва прецизно по очертания контур с подходящи инструменти
Компетентности	• Работи самостоятелно или в екип при изработването на кройки на текстилни и кожени аксесоари за кръста
Резултат от учене 9.3	Изпълнява технологични операции за изработване на аксесоари за кръста
Знания	• Изброява в правилна последователност основните технологични операции при изработване на текстилни и кожени аксесоари за кръста – рязане, сглобяване, шиене, подгъване и довършителна обработка (гладене, декорация и др.) • Познава видовете ръчни и машинни шевове, подходящи за конкретен модел аксесоар за кръста
Умения	• използва подходящи материали и инструменти за изработване на модела • изпълнява качествено основните технологични операции при изработване на аксесоари за кръста – рязане, сглобяване, шиене, подгъване и довършителна обработка (гладене, декорация и др.)
Компетентности	• Изработва самостоятелно текстилни и кожени аксесоари за кръста, съобразявайки се с технологичните и екологичните изисквания и изискванията за качество
Критерии за	Част по теория на професията:

оценяване на ЕРУ	- Разпознава основните видове кройки и описва мерките, пропорциите и технологичните етапи при изработването на текстилни и кожени аксесоари за кръста - Познава видовете ръчни и машинни шевове и техните приложения в производството на аксесоари за кръста Част по практика на професията: - Измерва и пренася размери върху плат или хартия с точност - Изработва кройки и модели по зададени изисквания, използвайки подходящи инструменти - Изпълнява основните технологични операции (рязане, сглобяване, шиене и довършителна обработка) качествено и съобразно изискванията за устойчиво производство
Средства за оценяване	- Част по теория на професията: Писмен изпит - Част по практика на професията: Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 10	Изработване на текстилни чанти с джобове и отделения
Резултат от учене 10.1	Анализира и описва конструктивните и функционалните характеристики на текстилни чанти
Знания	- Описва основните видове текстилни чанти според тяхното предназначение (пазарски, градски, за документи, спортни и др.) - Разпознава и изброява конструктивните елементи на текстилна чанта: основно тяло, дъно, федери, капак, джобове, дръжки, закопчалки и др. - Обяснява влиянието на обема, формата, разпределението на отделенията и вида на закрепванията върху функционалността и удобството при ползване на чантата
Умения	- Анализира конструкцията на текстилни чанти по зададени модели, скици или готови изделия, като определя основните функционални и декоративни елементи - Подбира подходящи видове закрепвания (ципове, капси, велкро, копчета, магнитни закопчалки и др.) за различни типове джобове и отделения - Оценява естетическите качества (форма, стил, цветови съчетания, декоративни елементи) и практическите характеристики (здравина, обем, достъпност, носене) на текстилна чанта

Компетентности	Обосновава избора на модел чанта в зависимост от конкретни функционални изисквания и потребителски нужди (например за ежедневна употреба, спорт, пътуване, работа и др.)
Резултат от учене 10.2	Конструира и подготвя шаблони и отделни елементи и компоненти за текстилни чанти с джобове и отделения
Знания	- Класифицира типовете кройки на текстилни чанти и описва етапите на конструиране - Разчита техническа скица или чертеж на чанта с оглед на форма, размери и конструктивни особености - Определя конструктивните елементи и връзките между тях според зададен модел
Умения	- Конструира основни и спомагателни детайли на текстилна чанта с джобове и отделения по зададени размери и техническа спецификация - Изработва шаблони на детайлите с точно нанесени контури, размери и резерви за шевове, подгъви и съединения - Адаптира съществуващ модел чрез включване на допълнителни джобове, отделения или конструктивни промени според функционални изисквания - Проверява съответствието между шаблоните, техническата документация и изискванията на модела
Компетентности	способен е самостоятелно да конструира и да подготвя шаблони и отделни елементи и компоненти за различни видове текстилни чанти
Резултат от учене 10.3	Изработва текстилни чанти с джобове и отделения
Знания	- Описва основните елементи и конструктивните части на текстилни чанти - Обяснява технологичната последователност при изработване на текстилна чанта - Посочва подходящите инструменти и аксесоари за конкретна операция - Изброява изискванията за качество при готовото изделие - Разграничава различните видове шевове и съединителни операции - Тълкува работни инструкции и техническа документация, включително на чужд език
Умения	Планира последователността на технологичните операции при изработване на текстилни чанти

	• Подбира подходящи материали, аксесоари и инструменти спрямо модела и предназначението на изделието • Сглобява и шие елементите на чантата съгласно технологичната последователност • Монтира допълнителни елементи (ципове, копчета, дръжки и др.) • Разчита техническа документация, инструкции и стандарти за качество, включително на чужд език • Отстранява възникнали грешки или дефекти по време на производствения процес
Компетентности	• Изпълнява технологичния процес за изработване на текстилни чанти, като подбира подходящи материали, инструменти и аксесоари, спазва технологичната последователност и изискванията за качество и безопасност
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Описва основните видове текстилни чанти според предназначение и конструкция • Разпознава конструктивните елементи на чанта и обяснява тяхната функция • Анализира влиянието на форма, обем, закрепвания и отделения върху функционалността • описва етапите на конструиране на текстилна чанта • Разчита и тълкува техническа документация, включително на чужд език • Обяснява технологичната последователност за изработване на чанта и изискванията за качество Част по практика на професията: • Подбира правилно материали, инструменти и аксесоари според модела • Конструира и изработва точни шаблони с всички необходими технически параметри • Сглобява, шие и монтира елементите на чантата съгласно техническа документация • Контролира качеството на изработване и отстранява възникнали грешки • Завършва изделието професионално, като отговаря на изискванията за здравина, естетика и функционалност
Средства за оценяване	• Част по теория на професията: • Писмен изпит • Част по практика на професията:

	Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 11	Изработване на кожени чанти
Резултат от учене 11.1	Анализира и описва конструктивните и функционалните характеристики на кожени чанти
Знания	- Описва основните видове кожени чанти според тяхното предназначение. - Разпознава и изброява конструктивните елементи на кожени чанти с различно предназначение: основно тяло, дъно, федери, капак, джобове, дръжки, закопчалки и др. - Обяснява влиянието на обема, формата, разпределението на отделенията и вида на закрепванията върху функционалността и удобството при ползване на чантата
Умения	- Анализира конструкцията на кожени чанти по зададен модел, скици или готови изделия, като определя основните функционални и декоративни елементи - Подбира подходящи видове закрепвания (ципове, капси, велкро, копчета, магнитни закопчалки и др.) за различни типове джобове и отделения - Оценява естетическите качества (форма, стил, цветови съчетания, декоративни елементи) и практическите характеристики (здравина, обем, достъпност, носене) на чанта от различни видове кожи
Компетентности	Обосновава избора на модел чанта в зависимост от конкретни функционални изисквания и потребителски нужди (например за ежедневна употреба, официални, делови и др.)
Резултат от учене 11.2	Конструира и подготвя шаблони и отделни елементи и компоненти за кожени чанти
Знания	- Класифицира типовете кройки на кожени чанти и описва етапите на конструиране - Разчита техническа скица или чертеж на чанта с оглед на форма, размери и конструктивни особености - Определя конструктивните елементи и връзките между тях според зададен модел
Умения	- Конструира основни и спомагателни детайли на кожени чанти с различно предназначение по зададени размери и техническа спецификация - Изработва шаблони на детайлите с точно нанесени контури, размери и резерви за шевове, подгъви и съединения - Адаптира съществуващ модел чрез включване на допълнителни джобове, отделения или конструктивни

	промени според функционални изисквания • Проверява съответствието между шаблоните, техническата документация и изискванията на модела
Компетентности	• Способен е самостоятелно да конструира и да подготвя шаблони и отделни елементи и компоненти за различни видове кожени чанти
Резултат от учене 11.3	Изработва кожени чанти с различно предназначение
Знания	• Описва основните елементи и конструктивни части на различни видове кожени чанти • Обяснява технологичната последователност при изработване • Посочва подходящите инструменти за конкретна операция • Изброява изискванията за качество при готовото изделие • Разграничава различните видове шевове и съединителни операции • Тълкува работни инструкции и техническа документация, включително на чужд език
Умения	• Планира последователността на технологичните операции при изработване на различни видове кожени чанти • Подбира подходящи материали, аксесоари и инструменти спрямо модела и предназначението на изделието • Сглобява и шие елементите на чантата съгласно технологичната последователност • Монтира допълнителни елементи (ципове, копчета, дръжки и др.) • Разчита техническа документация, инструкции и стандарти за качество, включително на чужд език • Отстранява възникнали грешки или дефекти по време на производствения процес
Компетентности	• Изпълнява технологичния процес по изработване на текстилни чанти, като подбира подходящи материали, инструменти и аксесоари, спазва технологичната последователност и изискванията за качество и безопасност
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Описва основните видове кожени чанти според предназначение и конструкция • Разпознава конструктивните елементи на чанта и обяснява тяхната функция • Анализира влиянието на форма, обем, закрепвания и отделения върху функционалността

	- описва етапите на конструиране на различни видове кожени чанти - Разчита и тълкува техническа документация, включително на чужд език - Обяснява технологичната последователност за изработване на чанта и изискванията за качество Част по практика на професията: - Подбира правилно материали, инструменти и аксесоари според модела - Конструира и изработва точни шаблони с всички необходими технически параметри - Сглобява, шие и монтира елементите на чантата съгласно техническа документация - Контролира качеството на изработване и отстранява възникнали грешки - Завършва изделието професионално, като отговаря на изискванията за здравина, естетика и функционалност
Средства за оценяване	- Част по теория на професията: Писмен изпит - Част по практика на професията: Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 12	Изработване на аксесоари от устойчиви и преработени материали
Резултат от учене 12.1	Идентифицира и оценява видовете устойчиви и преработени материали, приложими при изработване на аксесоари
Знания	- Описва основни видове устойчиви и рециклирани материали (екокожа, рециклирани тъкани, отпадъци от производство и др.) - Обяснява екологичните и функционалните предимства на устойчивите материали - Разграничава приложението на различни материали според вида аксесоар
Умения	- Разпознава подходящи устойчиви материали според предназначението на изделието - Сравнява характеристиките на конвенционални и преработени материали - Подбира устойчиви материали според изисквания за дизайн, здравина и екологичност
Компетентности	Способен е да прави информиран избор на материали, съобразен с устойчивото производство и нуждите на потребителя
Резултат от учене	Конструира и подготвя шаблони за аксесоари от устойчиви

12.2	материали
Знания	• Изброява етапите при конструиране и моделиране на устойчиви аксесоари (чанти, портмонета, калъфи и др.) • Обяснява необходимостта от съобразяване на кройките с поведението на устойчивите материали при кроене (деформации, грапавини, структура и др.)
Умения	• Създава шаблони и кройки, съобразени с формата, дебелината и използвания материал • Модифицира съществуващи модели за работа с нетипични или вторични материали
Компетентности	• Създава подходяща конструкция за устойчиви аксесоари
Резултат от учене 12.3	Изработва аксесоари от устойчиви и преработени материали
Знания	• Описва основните елементи и конструктивни части на различни видове аксесоари от устойчиви и преработени материали • Обяснява технологичната последователност при изработване • Посочва подходящите инструменти за конкретна операция • Изброява изискванията за качество и здравина на аксесоари от устойчиви и преработени материали
Умения	• Планира последователността на технологичните операции при изработване на аксесоари от устойчиви и преработени материали • Подбира подходящи материали и инструменти спрямо модела и предназначението на изделиято • Сглобява и шие елементите на аксесоарите съгласно технологичната последователност • Монтира допълнителни елементи (ципове, копчета, дръжки и др.) • Отстранява възникнали грешки или дефекти по време на производствения процес
Компетентности	• Изпълнява технологичния процес за изработване на аксесоари, като подбира подходящи материали, инструменти и аксесоари, спазва технологичната последователност и изискванията за качество и безопасност
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Описва основните видове устойчиви материали, подходящи за изработване на екологични аксесоари • Разпознава устойчиви от конвенционални материали и обяснява техните свойства

	- описва етапите на конструиране на различни видове устойчиви аксесоари - Обяснява технологичната последователност за изработване на устойчиви аксесоари и изискванията за качество Част по практика на професията: - Подбира правилно материали, инструменти според модела - Конструира и изработва точни шаблони с всички необходими технически параметри - Сглобява, шие и монтира елементите на аксесоарите съгласно техническа документация - Контролира качеството на изработване и отстранява възникнали грешки - Завършва изделията професионално, като отговаря на изискванията за здравина, естетика и функционалност
Средства за оценяване	- Част по теория на професията: Писмен изпит - Част по практика на професията: Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 13	Изработване на многофункционални и трансформиращи се аксесоари
Резултат от учене 13.1	Сравнява конструктивните и функционалните характеристики на многофункционални и трансформиращи се аксесоари
Знания	- Описва основни видове многофункционални аксесоари (например чанта-раница, шал-яке, колан-чанта и др.) - Обяснява принципите на трансформация – прибавяне, сваляне, прегъване, обръщане и др. - Разпознава функционалните елементи, които позволяват трансформация (ципове, копчета, велкро, ластици и др.)
Умения	- Анализира устойчиви аксесоари с двойна или променяща се функция - Описва конструкцията и механизмите, които позволяват преобразуване на изделията - Определя предимствата и ограниченията на многофункционалните и трансформиращи се аксесоари
Компетентности	Обосновава избора на модел и на трансформации в зависимост от конкретни функционални изисквания и потребителски нужди
Резултат от учене 13.2	Конструира и подготвя шаблони и отделни елементи и компоненти за многофункционалните и трансформиращите се аксесоари

Знания	• Класифицира типовете кройки на аксесоари с различни трансформации и описва етапите на конструиране • Разчита техническа скица или чертеж на аксесоари с различни трансформации с оглед на форма, размери и конструктивни особености • Определя конструктивните елементи и връзките между тях според зададен модел
Умения	• Конструира основни и спомагателни детайли на аксесоари с различни трансформации и с различно предназначение, по зададени размери и техническа спецификация • Изработва шаблони на детайлите с точно нанесени контури, размери и резерви, подгъви и съединения • Адаптира съществуващ модел чрез включване на допълнителни джобове, отделения или конструктивни промени според функционални изисквания • Проверява съответствието между шаблоните, техническата документация и изискванията на модела
Компетентности	• Способен е самостоятелно да конструира и да подготвя шаблони и отделни елементи и компоненти за изработване на аксесоари с различни трансформации
Резултат от учене 13.3	Изработва трансформиращи се аксесоари
Знания	• Описва основните елементи и конструктивни части на различни трансформиращи се аксесоари • Обяснява технологичната последователност при изработване • Посочва подходящите инструменти за конкретна операция • Изброява специфичните изисквания за качество и здравина на трансформиращи се аксесоари
Умения	• Планира последователността на технологичните операции при изработване на трансформиращи се аксесоари • Подбира подходящи материали и инструменти спрямо модела и предназначението на изделието • Сглобява и шие елементите на аксесоарите съгласно технологичната последователност • Монтира допълнителни елементи (ципове, копчета, дръжки и др.) • Отстранява възникнали грешки или дефекти по време на производствения процес
Компетентности	• Изпълнява технологичния процес по изработка на

	трансформиращи се аксесоари, като подбира подходящи материали, инструменти и аксесоари, спазва технологичната последователност и изискванията за качество и безопасност
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Описва основните видове трансформиращи се аксесоари и тяхното приложение • Описва етапите на конструиране на различни видове трансформиращи се аксесоари • Обяснява технологичната последователност за изработване на трансформиращи се аксесоари и специфичните изисквания за качество Част по практика на професията: • Подбира правилно материали и инструменти според предназначението на модела • Конструира и изработва точни шаблони с всички необходими технически параметри • Сглобява, шие и монтира елементите на аксесоарите съгласно техническа документация • Контролира качеството на изработване и отстранява възникнали грешки • Завършва изделието професионално, като отговаря на изискванията за здравина, естетика и функционалност
Средства за оценяване	• Част по теория на професията: Писмен изпит • Част по практика на професията: Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 14	Изработване на умни аксесоари
Резултат от учене 14.1	Разпознава и подбира готови електронни компоненти, подходящи за вграждане в аксесоари
Знания	• Изброява основни видове електронни компоненти, използвани в умни аксесоари (LED осветление, сензори, USB конектори, батерии и др.) • Обяснява функцията на компонентите и как взаимодействат с текстилни или модни изделия; • Описва основни принципи за безопасна работа с електроника в текстил
Умения	• Подбира подходящи компоненти според функцията на аксесоара (например осветление за безопасност, зарядно устройство, проследяващ модул и др.) • Проверява съвместимостта между компоненти и материали (например гъвкави проводници, изолиращи

	слоеве) Работи с технически спецификации и базови електрически схеми
Компетентности	Прави информиран и безопасен избор на готови електронни елементи при проектиране на смарт аксесоари
Резултат от учене 14.2	Проектира конструкция и избира текстилни и електронни елементи, подходящи за изработване на умни аксесоари
Знания	- Описва изисквания към дизайна на текстил с вградена електроника (изолация, достъп до елементи, здравина и др.) - Обяснява принципите на разположение и закрепване на електронни елементи в аксесоара
Умения	- Проектира конструкция, която интегрира текстил и електроника, без да нарушава функционалността или безопасността - Създава шаблони и техническа скица на аксесоар с предвидени места за електронни компоненти - Оразмерява и маркира местата за свързване и контрол
Компетентности	Създава цялостен проект за умен аксесоар с ясно обособени текстилни и електронни зони, готов за реализация
Резултат от учене 14.3	Изпълнява технологични операции за изработване на умни аксесоари с интегрирани електронни компоненти
Знания	- Изброява технологичните етапи при вграждане на електроника в текстилно изделие (подготовка, защита, свързване, тестване) - Познава изискванията за контрол на качеството и безопасността при работа с електронни аксесоари
Умения	- Подготвя и свързва готови електронни компоненти към текстилни основи чрез зашиване, лепене или закрепване - Извършва основни тестове на вградените функции (например светене, зареждане, отчитане на сензори) - Довършва изделието така, че да осигурява естетика, здравина и функционалност
Компетентности	Самостоятелно изработва умни аксесоари, като спазва технологични инструкции и проверява неговата работоспособност и безопасност
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: - Обяснява функциите на електронните компоненти и техните взаимодействия с текстил - Описва принципите за безопасна работа с електроника в текстилни изделия

	- Анализира изискванията за дизайн и интеграция на електронни и текстилни части Част по практика на професията: - Свързва подходящи електронни компоненти към текстилни основи съгласно технически спецификации - Изработва умни аксесоари с интегрирани електронни функции - Провежда контрол на качеството и тестове за функционалност и безопасност
Средства за оценяване	- Част по теория на професията: Писмен изпит - Част по практика на професията: Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 15	Дигитално проектиране и реализация на триизмерни аксесоари
Резултат от учене 15.1	Използва специализиран софтуер за дигитално проектиране на аксесоари
Знания	- Описва основни функции и CAD/CAM специализиран софтуер - Дефинира основни понятия: дигитална скица, обем, форма, пропорции, рендериране - Разпознава файлови формати, използвани при дигитално моделиране и 3D печат
Умения	- Създава дигитална скица на аксесоар по зададени размери и форма - Моделира основни елементи на аксесоари в цифрова среда - Прилага инструменти за визуализация, мащабиране и подготовка за 3D печат
Компетентности	Способен е да създава точен дигитален модел на аксесоар, готов за реализация
Резултат от учене 15.2	Подготвя и управлява процеса на реализация дигитално проектирани аксесоари
Знания	- Изброява основни технологии за 3D проектиране: 3D печат, лазерно гравирание и др. - Познава изискванията за материали, дебелини и устойчивост при 3D реализация на аксесоари
Умения	- Подготвя файлове за производство с цифрови машини (експортира, мащабира, настройва формати) - Настройва и използва 3D принтер или друг цифров инструмент за създаване на аксесоари - Обработва повърхността на готовото изделие

	(почистване, сглобяване, шлайфане и др.)
Компетентности	Извършва триизмерна реализация на аксесоари с използване на подходящи технологии, като спазва технически изисквания и контролира качеството на крайния продукт
Резултат от учене 15.3	Интерпретира идеи и създава иновативни концепции чрез дигитален дизайн
Знания	- Обяснява връзката между дизайн, функция и потребителско изживяване - Познава примери за иновативни аксесоари, създадени с помощта на 3D технологии
Умения	- Превръща концептуална идея в дигитален проект с визуални и функционални елементи - Съчетава различни текстури, форми и функции при създаване на аксесоар в цифрова среда
Компетентности	Демонстрира творчески подход в дигиталното моделиране, съчетавайки естетика и техническа приложимост на аксесоара
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: - Описва функции, интерфейс и основни понятия, използвани при работа с CAD/CAM специализиран софтуер - Обяснява различни технологии за 3D реализация и материални изисквания - Анализира връзката между дизайн, функция и потребителско изживяване в дигиталния дизайн Част по практика на професията: - Създава дигитални модели на аксесоари с помощта на специализиран софтуер - Настройва файлове и оборудване за 3D производство (принтери, лазер) - Контролира качеството на готовите триизмерни аксесоари - Интерпретира идеи в иновативни дигитални проекти, съчетаващи естетика и функционалност
Средства за оценяване	- Част по теория: Писмен изпит - Част по практика: Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

4. Съвкупност от единици резултати от учене, които формират придобиването на квалификация по част от професията „Производство на модни аксесоари“

Степен на професионална квалификация	Ниво по ЕКР/НКР	ЕРУ № ... от списъка по т. 3.1
I	2	ЕРУ3, ЕРУ4, ЕРУ5 ЕРУ3, ЕРУ4, ЕРУ6 ЕРУ3, ЕРУ4, ЕРУ7 ЕРУ3, ЕРУ4, ЕРУ8 ЕРУ3, ЕРУ4, ЕРУ9
II	3	ЕРУ1, ЕРУ3, ЕРУ4, ЕРУ10, ЕРУ12 ЕРУ1, ЕРУ3, ЕРУ4, ЕРУ11, ЕРУ12 ЕРУ1, ЕРУ3, ЕРУ4, ЕРУ 12, ЕРУ13
III	4	ЕРУ 1, ЕРУ 3, ЕРУ 4, ЕРУ 10, ЕРУ 12, ЕРУ 14 ЕРУ 1, ЕРУ 3, ЕРУ 4, ЕРУ 11, ЕРУ 12, ЕРУ 14 ЕРУ 1, ЕРУ 3, ЕРУ 4, ЕРУ 12, ЕРУ 13, ЕРУ 14 ЕРУ 1, ЕРУ 3, ЕРУ 4, ЕРУ 12, ЕРУ 13, ЕРУ 15

5. Изисквания към материалната база

5.1. Изисквания към кабинетите за обучение по теория на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Обучението по теория се провежда в учебен кабинет или в зала. Учебният кабинет е оборудван с работно място за всеки обучаван (работна маса и стол), работно място за обучаващия (работна маса и стол), учебна дъска, прожекционна техника или интерактивна дъска за представяне на видеоуроци, схеми и демонстрации; обучителни видеа за работата със специализиран софтуер, достъп до дигитални ресурси и стандарти, свързани с устойчивото производство в кожарската и текстилната промишленост, компютър с интернет за работа с онлайн ресурси и симулации, аудио-визуална техника, мултимедиен проектор и екран, компютър с инсталиран CAD/CAM софтуер за проектиране на аксесоари, информационни табла, учебни аудио- и видеофилми, достъп до интернет.

5.2. Изисквания към учебната база за обучение по практика на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Учебната база по практика по професията трябва да разполага с оборудване, което осигурява условия за изпълнение на реално проектиране, конструиране, сглобяване, декориране и довършителна обработка на модни аксесоари, изработени от текстил, кожа, изкуствени, устойчиви и преработени материали.

Работните места трябва да включват стабилни маси с устойчиви повърхности, подходящи за рязане и кроене, както и регулируеми столове, осигуряващи ергономичност и комфорт по време на работа. Кабинетът следва да бъде оборудван с универсални шевни машини за всеки обучаван, както и със специализирани машини за кожа и текстил, включително оверлог и зиг-заг, както и 3D принтер за триизмерно моделиране на модни аксесоари.

В учебната база трябва да има чертожни инструменти – линеали, триъгълници, шаблони, маркери, моливи, хартия за проектиране и конструиране на аксесоари, шивашки метър, ножици и кошове за разделно събиране на отпадъци.

За ръчна обработка и декорация се осигуряват ножици за текстил и кожа, кожарски ножове, перфоратори, инструменти за поставяне на капси и копчета, както и шаблони и макети, подпомагащи прецизната техническа работа. Довършителните процеси се изпълняват с помощта на ютия и гладачна маса.

В базата трябва да има обособено място за съхранение на материали и консумативи – текстил, естествена и изкуствена кожа, еко и рециклирани материали, декоративни елементи и метални аксесоари, както и за правилно съхранение на мостри, образци и готови аксесоари, използвани за демонстрация на техники, технологични операции, видове шевове и дизайни.

За допълнително усвояване на професионални компетентности се препоръчва обучаемите да провеждат учебна практика и стаж в партньорски предприятия за производство на модни аксесоари, които разполагат с актуални технологии и условия за обучение.

6. Изисквания към обучаващите

Право да преподават по теория и практика на професията имат лица с висше образование и образователно-квалификационна степен „магистър“ или „бакалавър“ по специалности от професионално направление „Администрация и управление“ и професионално направление „Икономика“ от област на висше образование „Социални, стопански и правни науки“ и от професионално направление „Машинно инженерство“ и професионално направление „Химични технологии“ от област на висше образование „Технически науки“ от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), съответстващи на учебния предмет или модул.

Учителска длъжност по учебен предмет или модул от професионалната подготовка може да се заема и от лица със завършено висше образование по съответната специалност и без професионална квалификация „учител“.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, могат да преподават лица без висше образование и без професионална квалификация „учител“, ако са придобили професионална квалификация по професията при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности.